

ISSN 2146-3433
116 sayfa; 170 x 100 mm; • 4 TL

“Doğa üzerine felsefe yapmak doğayı yaratmaktır” [diyordu Schelling]. Şimdi Hegel’in bize bıraktığı gereçler varsıllığından Hegel Toplumu tarafından bana verilen bu paha biçilmez kalıtı yayıma hazırlama görevini bitirirken, gerçekte Doğa Felsefesinin yeniden dirilişini tasarlamış olan insanı [Schelling] alıntılarla başlamak ancak uygun olabilir. Coşkun’un tam bir enerjisi ve düşünceye dayalı bilgiye duyulan en yüksek güven ile yüklü bu tümce modern bilimin tanrısal ikizlerinin kırk yıl önce savunduğu ve derin-düşüncenin sıradan felsefesine ve onunla bağlanan herşeye karşı utkulu olarak savundukları bakış açısını anlatır. [Hegel ve Schelling’in] dostlukları erken gençlik dönemlerinde gelişti ve Jena’daki kamusal etkinliklerinde ve ‘Eleştirel Felsefe Dergisi’nin yayımlanmasında güçlendi. Hegel’in bilimleri kapsamında aşılması olan ve benzerini yalnızca Aristoteles’in

G. W. F. Hegel

Felsefi Bilimler Ansiklopedisi II
DOĞA FELSEFESİ I
MEKANİK

Çeviren: Aziz Yardımlı

yazılarında bulan bir yapıya yükselmesini sağlayan zemini bu dostluk hazırladı. Eğer şimdi utku kazanmış gerçeğin güneşli günü yüzyılın onunla başladığı parlak ve şanlı şafaktan sonra bilimin göklerine yükseliyorsa, *Doğa Felsefesi* üzerine bu derslerde o zamanlar tomurcukta olan çiçeklerin çelenginden olgunlaşmış seçme meyvelerden birini bulacağız.

“Schelling’in bu sözleri gösterişli bulunabilir, ve şimdi felsefeye öylesine sık yöneltilen kendini-tanrılaştırma suçlamasının kanıtı olarak alınabilir. Ama şair felsefenin kaygısının ‘yaratılışın büyük düşüncelerini yeniden-düşünmek’ olduğunu söyler, ve eğer düşünceyi bu yolda anlatırsak daha az gösterişli görünür. Gerçekte Doğa üzerine felsefe yapmada amacımız Doğanın anlaşılır özünü ya da yaratıcı düşüncelerini kendi tinsel içsellüğümüzden düşünerek yeniden-üretmek değilse ne olabilir?

“Ama genellikle ileri sürülür ki, deneyim bilimsel bilginin biricik temeli olduğuna göre, Doğanın düşünceler yoluyla kavranması olan bir Doğa Felsefesinin bütün işi boş ve ütöpiktir. Hiç kuşkusuz Doğa Felsefesinin deneyime dayanmadıkça Doğa üzerine düşünmeyi hiçbir zaman başaramayacağı yadsınamaz; ama bu düşünceler bir iç kaynaktan akmadıkça, deneyimler hiçbir biçimde düşüncelerin keşfine götüremez.” — *Karl Ludwig Michelet*.

Michelet’in bu son yargısı çağdaş pozitivizmin bir eleştirisidir — daha doğmadan önce. Aslında Bilimin salt bir deneyim ya da duyu-algısı sorunu olmadığı, Bilimin *a priori* yapıldığı olgusunun bilincinin doğuşu felsefenin kendisinin doğuşudur. Bilginin kaynağını dışsal “deneyim”de arayan ve deneyimin içsel düşünce ile ilgisini anlamayan çağdaş “Bilim Felsefesi” o zaman yalnızca doğmamış felsefe olarak görünür.